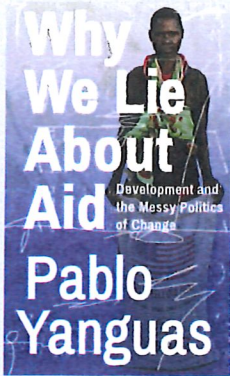


TUKEA MUUTOSJOHTAJILLE



PABLO YANGUAS.
Why We Lie About Aid.
Development and the
Messy Politics of Change.
Zed Books, 2018.

LIIAN USEIN keskustelu kehitys yhteistyöstä kytkeytyy rahaan – ja vain rahaan, toteaa espanjalainen kehitystutkija **Pablo Yanguas** kirjassaan *Why We Lie About Aid*.

Rahasta on myös kyse, kun kehitys yhteistyöltä vaaditaan nopeita tuloksia. Jos näin ei tapahdu, kehitys yhteistyö on helppo tuomita rahojen haaskuiksi.

Yanguasin mukaan rahapuhe on johtanut siihen, että kehitys yhteistyövaroja ohjataan entistä useammin hankkeisiin, joiden tulokset voidaan muuntaa numeroiksi. Onkin helpompaa laskea rokotteita kuin arvioida rauhantyötä, jolla vastikään rokotetut lapset säästyisivät sodalta, hän kirjoittaa.

Rahan ja tulosten sijaan kehitys yhteistyössä pitäisi puhua kehityksestä ja sen tavoitteista, Yanguas toteaa. Hänelle kehitys on yhteiskunnan virallisten ja epävirallisten instituutioiden muutosta. Tavoite voi olla siirtymä vanhoista järjestelmistä, säännöistä ja tavoista uusiin.

Yanguas muistuttaa, että muutoksessa on aina voittajia ja häviäjiä. Usein vallanpitäjät hyötyvät nykyisestä järjestelmästä ja siksi vastustavat muutosta. Erityisen hankalaa on luopua epävirallisista instituutioista, kuten lahjonnasta, sukulaisten suosimisesta ja miesvallasta.

Kehitys yhteistyössä ongelma on usein se, että

muutokseen pyritään vallanpitäjien kanssa, jotka eivät sitä itse halua. Muutos voi olla näennäinen tai sitä ei tapahdu lainkaan.

Yanguas toki ymmärtää, että jo paikallinen lainsäädäntö edellyttää yhteistyötä viranomaisten kanssa.

Kirjassaan Yanguas kuvaa korruption vastaisia toimia Sierra Leonessa ja Liberiassa, joissa Britannia ja kansainvälinen yhteisö yrittivät 2000-luvun alussa kitkeä lahjontaa valtionhallinnossa ja luoda järjestelmiä syllisten rankaisemiseksi.

Epäonnistumiset olivat mittavia, mutta myös onnistumisia tapahtui. Vuosia kestäneiden hankkeiden aikana Sierra Leonessa ja Liberiassa toimi yksittäisiä virkamiehiä, jotka rohkenivat haastaa vallanpitäjät ja vaatia heitä vastuuseen väärinkäytöksistä. He luottivat ajatukseen oikeusvaltiosta ja mahdollisuuteen sen toteutumisesta, Yanguas kuvaa.

Hän muistuttaa, että vallitsevien järjestelmien haastajat tarvitsevat ulkopuolista tukea. He ovat yhteisöissään altavastajia vailla taloudellisia resursseja ja verkostoja. He tuntevat kuitenkin todellisuuden ja osaavat siinä toimia.

”Kehitys ei ole numeroita ja tuloksia vaan varsin sekava todellisuus. Arvaamattomassa toimintaympäristössä perinteiset riskianalyysit eivät toimi”, Yanguas toteaa.

SUOMI TAITAA VESIHUOLLON

SUOMALAISET ovat tukeneet kenialaisia rakentamaan vesihuoltojärjestelmäänsä vuodesta 1981.

Vuosikymmenien aikana kenialaisten tekninen osaaminen ja johtamistaidot ovat parantuneet merkittävästi, toteaa professori **Ezekiel Nyangeri Nyanchaga** suomalaisen vesialan asiantuntijan **Tapio Katkon** teoksessa *Finnish Water Services*.

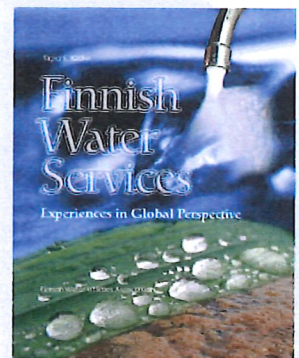
”Naiset ja miehet ovat saaneet koulutusta suomalaisissa hankkeissa ja jatkavat nyt työtään vesihuollon hallinnossa ja käytännön tehtävissä omilla yhteisöissään. Osaaminen on lisääntynyt esimerkiksi kylien vesipisteitä ja -putkia hallinnoivissa komiteoissa.”

Muista vesialan kehitys yhteistyön menes-

tystarinoista Katko mainitsee Etiopian, jossa on työskennelty vuodesta 1994. Paikallisissa hankkeissa on kehitetty yhteisövetoinen malli, jossa esimerkiksi koulut tai terveysasemat hankkivat itse rahoitusta vesipisteen tai käymälän rakentamiseen, huoltamiseen ja hallintointiin.

Toimiva vesihuolto auttaa kehitys maita vähentämään köyhyyttä ja sopeutumaan ilmastonmuutokseen. Vesihuollon kestävyys kuitenkin edellyttää, että ihmiset haluavat ja kykenevät maksamaan vedestä, Katko toteaa.

Finnish Water Services on vesihuollon perusteos, joka sisältää runsaasti kuvia, karttoja ja kaavioita. Se pohjaa Katkon suomenkieliseen kirjaan *Hanaa!* vuodelta 2013.



TAPIO. S. KATKO.
Finnish Water Services.
Experiences in
Global Perspective.
Finnish Water Utilities
Association, 2018.